

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

1. Autor: mgr William Strnad

(Zakład Języka Koreańskiego, Instytut Etnolingwistyki, Wydział Neofilologii UAM)

2. Tytuł rozprawy doktorskiej: Kształtowanie się współczesnej digrafii koreańskiej: metanarracja, nacjonalizm i polityka

3. Promotor: Prof. UAM dr hab. Norbert Kordek

4. Promotor pomocniczy: Dr Paweł Kida

5. Streszczenie:

Celem przedstawionej dysertacji doktorskiej było wyjaśnienie procesu kształtowania się współczesnej digrafii koreańskiej, scharakteryzowanie okoliczności jej powstania i rozwoju w latach 1894-1972. Cele poboczne dotyczyły, po pierwsze, analizy dyskursu historycznego związanego z problematyką stosowania pisma koreańskiego i znaków chińskich. Wiąże się to także z badaniem współczesnej koreańskiej digrafii i jej korelacji z globalnymi i krajowymi metanarracjami oraz istniejącymi ideologiami politycznymi, które oddziaływały na ówczesne wydarzenia społeczne, gospodarcze i polityczne występujące na Półwyspie Koreańskim. Po drugie jako cel obrano zbadanie języka współczesnego koreańskiego nacjonalizmu jako centralnego punktu badawczego struktury analitycznej pracy, ponieważ jego treść ma podstawowe znaczenie w odniesieniu się do tożsamości narodowej Koreańczyków, jak i ma swoje odniesienie w piśmie. Po trzecie celem było także określenie czynników kształtujących rządową politykę językową zarówno w Korei Północnej jak i Korei Południowej.

Ze względu na interdyscyplinarność i wieloaspektowość podjętych badań, a także różnorodność obranych celów zasadne wydaje się zastosowanie synkretyzmu metodologicznego. Do przeprowadzenia badań przyjęto w pracy następujące metody badawcze: metodę historyczną, metodę opisową, metodę analizy decyzyjnej, metodę analizy treści oraz metodę porównawczą. Pozwoliły one na analizę procesu kształtowania się współczesnej digrafii koreańskiej oraz na znalezienie związku przyczynowo-skutkowego między metanarracją, nacjonalizmem i polityką, które występowały w dwóch państwach Półwyspu Koreańskiego.

Podstawę prowadzonych badań stanowiła analiza materiałów źródłowych (przede wszystkim koreańskich źródeł prasowych) oraz publikacji naukowych. Autor oparł się głównie na literaturze anglojęzycznej, koreańskiej, japońskiej, polskiej, chińskiej i francuskiej.

Realizacja celów pracy została podjęta w siedmiu rozdziałach. W rozdziale pierwszym, rozpoczynającym proces badawczy, przedstawiona jest metodologia badawcza: cele rozprawy, pytania badawcze i hipotezy. Opisano w nim również zarys problematyki zawartej w poszczególnych rozdziałach pracy oraz przegląd literatury przedmiotu, kluczowej dla badanych w pracy zagadnień.

W rozdziale drugim, w oparciu o przegląd wybranych teorii, badań i koncepcji zawartych w literaturze przedmiotu, podjęto próbę określenia i zdefiniowania kluczowych pojęć (terminów), ważnych dla badanych w pracy problemów. Należą do nich: digrafia, nacjonalizm (nacjonalizm koreański), metanarracja, planowanie polityki językowej, krytyczna analiza dyskursu, postkolonializm, tworzenie hipotetycznych ram dla współczesnej digrafii koreańskiej. Zamierzeniem tego rozdziału była konceptualizacja najbardziej istotnych, przewodnich pojęć wyznaczających kierunki badań. Przedstawiono w nim także współczesny stan wiedzy dotyczący digrafii koreańskiej opisany w literaturze naukowej.

Trzeci rozdział pracy poświęcony jest digrafii w kontekście zmian społecznych w Korei jakie miały miejsce do roku 1910. Przedstawiono w nim reformy Kabo, puch Kapsin, bunty i powstania. Zawarte są w nim opisy i analiza wybranych koreańskich źródeł prasowych z lat 1894-1945, które obrazują postępujące upolitycznienie metanarracji i ukazują ewoluującą metanarrację koreańskiego nacjonalizmu. Szczególną uwagę zwrócono w nim na stopniową ewolucję świadomości narodowej Koreańczyków jako fundamentalnego elementu współczesnej koreańskiej digrafii.

Czwarty rozdział przedstawia zagadnienie nacjonalizmu koreańskiego, metanarracji i digrafii koreańskiej w latach okupacji japońskiej Korei (1910-1945). Znajduje się tu opis digrafii ukazanej na tle japońskich rządów kolonialnych. Zagadnienie to scharakteryzowano w porządku chronologicznym, opisując je w trzech okresach.

W piątym rozdziale ma miejsce kontekstualizacja współczesnej digrafii występującej w Korei Północnej w latach 1945-1972. Scharakteryzowano w nim planowanie i realizację polityki językowej w Korei Północnej. Ukazano jej periodyzację i kluczowe organizacje zajmujące się północnokoreańską polityką językową. W rozdziale tym przedstawiono także koreański nacjonalizm występujący na Północy, istniejące metanarracje modernizacyjne analizowane na płaszczyźnie marksistowskiej ideologii. Dokonano w nim analizy treści i struktury dyskursu politycznego i akademickiego, by w ten sposób wyjaśnić zmiany, które wystąpiły a następnie przyczyniły się do tranzycji od postkolonialnego państwa narodowego do socjalistycznego państwa północnokoreańskiego. Poddano tu także analizie treści dyskusji naukowych prowadzonych pomiędzy przywódcą Korei Północnej Kim Ir Senem

a północnokoreańskimi uczonymi - lingwistami, które miały miejsce w 1964 i 1966 roku. Wskazano, że właśnie w tym czasie miał miejsce punkt zwrotny w ukształtowaniu się współczesnej koreańskiej digrafii na Północy.

W rozdziale szóstym podjęto próbę kontekstualizacji współczesnej digrafii występującej w Korei Południowej w latach 1945-1972. Scharakteryzowano w nim planowanie i realizację południowokoreańskiej polityki językowej, jej periodyzację i odpowiedzialne za nią kluczowe organizacje. Ukazano tu analizę koreańskiego nacjonalizmu na Południu i metanarracje modernizacyjne stosowane w okresach rządów administracji prezydentów Syngmana Rhee i Park Chung Hee. W rozdziale tym poddano analizie treść i strukturę dyskursu politycznego i akademickiego, ze szczególnym akcentem na współczesną koreańską debatę digraficzną w mediach drukowanych i przemówieniach prezydenckich. W rozdziale tym opisano i przeanalizowano dynamikę zmian polityki językowej rządu Park Chun Hee, który w 1968 roku rozpoczął realizację planu zniesienia sinogramów, a następnie w latach 1971-1972 przywrócił je ponownie do systemu południowokoreańskiej edukacji.

Rozprawę doktorską zamyka rozdział siódmy, w którym zaprezentowano wyniki badań, ich interpretacje i osobiste refleksje autora. Obserwacje i analizy poczynione na materiale badawczym pozwoliły stwierdzić, iż występowała ścisła zależność między rządową polityką językową (wprowadzająca zarówno zniesienie jak i ponowne przywrócenie hanja (skryptu chińskiego) a metanarracją, postkolonialną tożsamością i koreańskim nacjonalizmem. Otrzymane wyniki badań poszerzają wiedzę dotyczącą digrafii koreańskiej i mogą stanowić punkt wyjścia do dalszych rozważań naukowych, badań komparatystycznych jakie mogą zostać podjęte w przyszłości.

Poznań, 18.02.2021 r.

